

Martin Benka – Na hdiach

Ľ Liptova

Požatve

Ján Kostra - Moja rodná

Zachcelo sa mi zrazu šepkať slová
Moja rodná

Ej zabúdili sme zabúdili
v krtisku bolesti a smútkov
ďalekým mestám vyznávali lásku
a bledým kráskam posielali verše
v porывoch vetra ktorý zrážal listy
prastarej jari

A ty si zatiaľ vyčkávala na mňa
ty verná rodná hruda kamenistá
pás poľ'a zemiakového
pokorný ovsík chudoby
trnka na medzi
šíp
nepoddajný strážca krehkej nádhery
slepej ruže

A ty si zatiaľ vyčkávala na mňa
šatôčku vyšívala
v pokornej pýche svojej panenskej
ty ktorá nepoznala si dosiaľ chvály
milencových úst

Ty bosá kráľovná moja
pastierka jahniat najbelších
svätica slnkom opálená
práčka podkasaná
na brehoch najsladších vôd

Vidím ťa
na prahu domova
Oheň praská v kozube západu
a iskry sršia na nebesách
Spiežovce oviec vyhrávajú
a tichnu pod krídlom spánku
Pod krídlom spánku tichnu
operence drobné
v jamkách mäkkých hniezd
len ty máš dlane na nich
na očiach
vyštipaných túžbou
a čakaním

Zhadzujem na prah mošnu žobrácku
palicu lámem družku blúdení
a padám tvárou v lono trávnaté
Moja rodná

Mikuláš Rogovský – Práčky pri potoku

1. Zarad'te Jána Kostru do kontextu slovenskej literatúry. Ktorí dvaja ďalší básnici jeho generácie sa venujú téme domova? <https://www.rtvs.sk/clanok/82732/jan-kostra-1910-1975>

Kostru zarad'ujeme

/2+1+1b

básnik 1:

básnik 2:

2. Vysvetlite, čo je to palindróm a uveďte príklad. Napíšte názov Kostrovej básnickej zbierky, ktorá je príkladom na palindróm. Aké témy v tejto zbierke spracúva?

/2+1+1+2b

Palindróm:

príklad na palindróm :

Názov básnickej zbierky – palindrómu:

Témy:

3. Ktorou Kraskovou básňou sa inšpirovali Lasica a Satinský v parodickej piesni Sága rodu Forsythovcov? Pomôcka: <https://www.rtvs.sk/clanok/82732/jan-kostra-1910-1975> od 12.40min – 14.25min

/2b

4. Porovnajcie kompozíciu básní Moja rodná a Otcova roľa (I. Krasko). Aký spoločný motív rozvíjajú obe básne?

/2+1b

5. Vyberte typy lyriky, ktoré prevládajú v básni Moja rodná.

/4b

- a. reflexívna
- b. prírodná
- c. oslavná
- d. spoločenská
- e. intímna
- f. opisná

6. Charakterizujte pojem „veršový presah“. Uved'te, či sa nachádza v básni Moja rodná a podporte svoje tvrdenie úryvkom z básne.

/2+2b

Veršový presah:

Tvrdenie a dôkaz:

7. Prirad'te názvy básnických prostriedkov k príkladom:

/8b

a. Epiteton	1) práčka podkasaná
b. Symbol	2) vetra ktorý zrážal listy prastarej jari
c. Synekdocha	3) ovsík
d. Metafora	4) krtisko bolesti a smútkov
e. Genitívna metafora	5) trnka na medzi
f. Zdrobnenina	6) pás poľa zemiakového
g. Personifikácia	7) trnka
h. Inverzia	8) verná hruda

8. Vysvetlite slová z básne:

/5b

- a. krtisko
- b. práčka
- c. najbelšie
- d. spiežovce
- e. mošna

9. Akými výrazmi básnik pomenúva Slovensko v 3 strofe? Vymenujte ich a vysvetlite, prečo mu dáva práve takéto atribúty? /5 +2b

- a. _____
- b. _____
- c. _____
- d. _____
- e. _____

10. V 5. strofe básnik parafrázuje verše zo Šalamúnovej Piesne piesní.

/2b

Kde môžeme nájsť Pieseň piesní, súčasťou akej knihy je?

11. Vysvetlite poslednú strofu, vracia sa básnický subjekt len na návštevu alebo ostáva na Slovensku navždy? Dokumentujte pomocou veršov a podrobne vysvetlite jednotlivé obrazy:

/1+4b

- a. mošna žobrácka
- b. palica - družka blúdení
- c. padám tvárou
- d. lono trávnaté

Σ ____/50b